

XLV. Kiemelt kormányzati magasépítési beruházások



Bártfai-Mager Andrea
*nemzeti vagyon kezeléséért felelős
tárca nélküli miniszter*

P.H



Varga Mihály
pénzügyminiszter



Az állami magasépítési beruházások megvalósításáról szóló 2018. évi CXXXVIII. törvény (Ámbtv.) és az állami magasépítési beruházásokról szóló 299/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet 2019. január 1-jén hatályba lépő rendelkezései új szabályozási környezetet teremtettek azon kormányzati magasépítési beruházásoknak, amelyek esetében a megvalósításra irányuló közbeszerzési eljárás 2019. január 1-je előtt nem indult meg.

Kormányzati magasépítési beruházásként a központi költségvetési forrásból állami tulajdonú, vagy az állam számára a beruházás idejére megállapodással biztosított ingatlanokon megvalósuló projekteket kell tekinteni. E beruházások közül azok, amelyek kivitelezési becsült értéke eléri a 700 millió forintot, megvalósítója főszabályként a Beruházási Ügynökség lesz. Ugyancsak a Beruházási Ügynökség feladatkörébe kerülnek a Kormány által elfogadott programszerűen megvalósítandó kormányzati magasépítési beruházások értékhatárra tekintet nélkül (pl. kültéri sportparkok fejlesztése). Vannak olyan típusú beruházások (pl. honvédelmi, diplomáciai, vagy külön törvényben szabályozott egyéb projektek) amelyek jogszabály erejénél fogva kivételek e rendszer alól, illetve a Kormány egyedi döntéseivel is kijelölhet a Beruházási Ügynökségtől eltérő megvalósítót.

A Beruházási Ügynökség feladatait a BMSK Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zrt. (BMSK Zrt.) látja el. A Beruházási Ügynökség a kormányzati magasépítési beruházások megvalósítása során az állam javára és nevében jár el. Ebből eredően a Beruházási Ügynökségként eljáró BMSK Zrt. tevékenységére – az Ámbtv.-ben rögzített speciális előírások figyelembe vételével – az államháztartási gazdálkodási szabályokat kell alkalmazni, a társaság a beruházásokhoz kapcsolódó kiadásokat közvetlenül a központi költségvetés terhére teljesíti.

A szabályozás szerint a Beruházási Ügynökség felelőssége és feladatköre döntően a beruházások megvalósítási szakaszát fedi le, de – a megvalósítási szakasz megalapozottsága érdekében – az előkészítési szakaszban is szerephez jut.

A Beruházási Ügynökségnek az előkészítés szakaszában közreműködési kötelezettsége van (véleményezés, jóváhagyás), valamint kizárólagos járulékos közbeszerzési szolgáltató a kivitelezési dokumentáció elkészítésére irányuló folyamat beszerzési és közbeszerzési eljárásainál. A kormányzati magasépítési beruházások tervellenőre kizárólagos joggal ugyancsak a Beruházási Ügynökség.

Az előkészítő a beruházás tervezési programját, engedélyezési és kivitelezési dokumentációját köteles megküldeni jóváhagyásra a Beruházási Ügynökségnek. A kivitelezési dokumentáció jóváhagyását követően a Beruházási Ügynökség feltételes közbeszerzési eljárást folytat le, amely alapján az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter a Kormány döntését kezdeményezi a kormányzati magasépítési beruházás megvalósítása kérdésében. A Kormány egyedi határozatban dönt a beruházás megvalósításáról, meghatározva az ahhoz szükséges kötelezettségvállalás mértékét is.

Az Ámbtv. rendelkezése alapján 2020-tól a Beruházási Ügynökséghez tartozó kormányzati magasépítési beruházások költségvetési tételeit a központi költségvetés önálló fejezete tartalmazza. Ez a XLV. Kiemelt kormányzati magasépítési beruházások fejezet, amely a Beruházási Ügynökséghez rendelt beruházások, az ezekhez kapcsolódó járulékos kiadások fedezetét foglalja magába. Itt jelenik meg az állam nevében végzett feladatok ellátásáért a BMSK Zrt.-nek járó működési költségtérítés összege is.

E fejezet nem tartalmazza az összes kormányzati magasépítési beruházás fedezetét, a már 2019. év előtt megkezdett projektek korábbi helyükön jelennek meg. A 2019-től induló beruházások sem koncentrálnak a Beruházási Ügynökséghez, ezek is megoszlanak több

fejezet között, egyrészt a Beruházási Ügynökség tevékenységének fokozatos kiterjesztése miatt, másrészt egyes projektek jellege is indokoltá tehet egyedi megvalósítói kijelölést.

A XLV. Kiemelt kormányzati magasépítési beruházások fejezet együttesen 105 237,2 millió forint összegű kiadási főösszege három típusú kiadási cím között oszlik meg. A legnagyobb volument a Beruházási tartalék 99 987,2 millió forintos előirányzata jelenti, rendhagyó módon a fejezet a 2020. évre nem tartalmaz konkrét beruházási jogcímekeket. Ennek okát a Beruházási Ügynökség tevékenységének és a fejezet speciális költségvetési szabályozása adja.

Az Ámbtv. mentesíti a Beruházási Ügynökséget az államháztartás központi alrendszerére vonatkozó általános kötelezettségvállalási szabályok alkalmazása alól, a beruházások jellegéhez rugalmasabban igazodva külön – a Kormány által megállapított – keret terhére vállalhat a Beruházási Ügynökség az állam nevében kötelezettséget. E kötelezettségvállalási keretet jelenleg az 1776/2018. (XII. 21.) Korm. határozat tartalmazza, a Beruházási Ügynökség 500 milliárd forint erejéig vállalhat kötelezettséget kormányzati magasépítési beruházások előkészítésére és megvalósítására (a Kormány egyedi döntése alapján az Beruházási Ügynökség feladata a beruházások előkészítésére is kiterjedhet). E keretet – a Kormány egyedi határozata szerinti összegben – a teljes beruházási költség terheli a projekt befejezéséig.

Az Ámbtv. szerint az egyes egyedi beruházásokat és beruházási programokat – az átláthatóság érdekében – külön előirányzatokon kell elszámolni. A fenti mechanizmusnak megfelelően az önálló előirányzaton való megjelenítés a beruházás megvalósítását és a kötelezettségvállalást engedélyező kormányhatározat alapján lehetséges. Jelenleg nincs olyan Kormány döntés, amely 2020. évi megvalósításról rendelkezne, ezért nem jelennek meg önálló előirányzatként a tervezett projektek.

Az Ámbtv. előírja, hogy e fejezetben Beruházási tartalékot kell képezni, amely egyrészt az év közben jóváhagyott beruházások finanszírozására, másrészt a beruházások tervezettől eltérő ütemű elszámolásának kezelésére szolgál. E tartalék terhére a fejezet irányítója az év során a fejezeten belül átcsoportosíthat.

Az előkészítés és az árazás megalapozottságát szolgáló kormányzati döntéshozatali mechanizmus érdekében a fejezet irányítója arra is felhatalmazást kapott az Ámbtv.-ben, hogy év közben a fejezet címrendjét kiegészíthesse, az átlátható elszámolás érdekében a jóváhagyással bíró projektek elszámolására új kiadási előirányzatot hozhasson létre.

E felhatalmazások alapján a 2020. év során fognak majd létrejönni – a 2019. évi mintára – az „1. Egyedi magasépítési beruházások” és a „2. Programszerű magasépítési beruházások” címek, amelyek összefoglalják majd az egyes projektek alcímeit.

A fentiekre tekintettel a fejezet költségvetési címrendje jelenleg a 3. címmel kezdődik.

3. CÍM: A BERUHÁZÁSI ÜGYNÖKSÉG MŰKÖDÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Az Ámbtv. szerint a Beruházási Ügynökség működéséhez szükséges forrást a központi költségvetés biztosítja. A tervezett 5 200,0 millió forint nem a BMSK Zrt. teljes működési forrását jelenti, hanem a társaság állam nevében (Beruházási Ügynökséggént) végzett feladataira nyújthat fedezetet.

Az állami magasépítési beruházásokra vonatkozó szabályozás szerint a Beruházási Ügynökség a fentebb említett feladatokat főszabály szerint saját munkaerővel látja el, azonban közreműködő bevonására kapacitáshiány esetén joga és lehetősége van.

A jogi és műszaki jellegű feladatok mellett a társaság beruházásonként pénzügyi nyilvántartást vezet a beszámolási kötelezettségek teljesítése és a Kormány tájékoztatása érdekében.

A kormányzati magasépítési beruházások esetében a Beruházási Ügynökség tulajdonosi joggyakorlási feladatokat is ellát.

2020-tól hatályosulnak az Ámbtv. önkormányzati beruházásokra vonatkozó rendelkezései, amelyek alapján a Beruházási Ügynökség ebben a körben is kiemelt szerephez jut. E beruházásoknál a Beruházási Ügynökség – főszabály szerint – kizárólagos joggal látja el a tervellenőri, lebonyolítói, műszaki ellenőri és járulékos közbeszerzési szolgáltatói feladatokat, amelyeket az önkormányzatok díjmentesen vehetnek igénybe.

A működési költségek fedezetét jelentő támogatás szolgál a Beruházási Ügynökségre jutó személyi, dologi és beszerzési kiadások finanszírozására. A 2020. évi állami magasépítési projekt feladatok ellátását alapvetően saját erőforrásból kívánja megoldani a társaság, a feladatok komplexitását tekintve olyan projektirodák felállítása szükséges, mely a napi operatív munkavégzés mellett speciális szaktudást kell, hogy biztosítson (pl.: egészségügyi, örökségvédelmi, rendvédelmi fejlesztések, minősített adatkezelés). Amennyiben szükséges, akkor mérnök, illetve közbeszerzési tanácsadói feladatokra – közbeszerzési pályázat keretében – alvállalkozók kerülnek bevonásra. A Beruházási Ügynökség feladat ellátásához egy professzionális rendszer kiépítése és fenntartása szükséges, melyhez elengedhetetlen a magasan kvalifikált munkaerő, a munkavállalók feladatorientált munkavégzése, a piaci bérszínvonalhoz történő igazodás.

A dologi jellegű költségek között a társaság elhelyezését szolgáló ingatlan üzemeltetésével kapcsolatban felmerülő közüzemi költségek, a projekt menedzseri és a műszaki ellenőrzési feladatok elvégzéséhez szükséges személygépjárművek, a projekt menedzseri, számviteli, bérszámfejtési szoftverek bérleti díja jelenik meg.

A működési költségeket növeli, hogy a társaság 2020. július 1-től átveszi a 2014-2020 programozási időszak Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programja terhére finanszírozott, közszféra szervezet által végzett épületenergetikai célú beruházást célzó projektek határidőben történő megvalósításával kapcsolatos feladatokat (az NFSI Kft. feladatait).

4. CÍM: A BERUHÁZÁSI ÜGYNÖKSÉG TEVÉKENYSÉGÉHEZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB KIADÁSOK

A járulékos jellegű költségekre 50,0 millió forint fedezetet biztosít a költségvetés, ebből alapvetően a Beruházási Ügynökség – beruházási időszakokra eső – tulajdonosi joggyakorlási feladataival összefüggő ingatlan üzemeltetési, őrzési és egyéb kiadások teljesítése várható.

5. CÍM: BERUHÁZÁSI TARTALÉK

A Beruházási tartalék 99 987,2 millió forint összege a 2020. évben elszámolandó előkészítési és megvalósítási kiadások fedezetére szolgál. Az egyes tervezett projektek pontos összege jelenleg még nem határozható meg pontosan, a beruházási kiadások mértéke és ütemezése a megvalósításra irányuló feltételes közbeszerzési eljárások nyomán alakul majd ki. A tervezett összeg az előkészítési időszakban rendelkezésre álló költségbecslések figyelembe vételével került meghatározásra. A beruházások fedezetét év közben tovább növelhetik a Modern Városok Program előirányzatáról átcsoportosítandó összegek.

A Beruházási Ügynökség által vizsgált, illetve kezelt projektek száma jelenleg 211, mely a következő időszakban tovább bővül, 2020-ban várhatóan 300 körül lesz.

A Beruházási tartalék meghatározásakor az alábbi főbb fejlesztéseket vettük figyelembe:

- Nemzetközi kötelezettségből adódó beruházások, így különösen a 2023. évi Atlétikai Világbajnokság megrendezéséhez szükséges létesítményfejlesztések. A 2022. évi kézilabda Európa Bajnokság vidéki helyszínein megvalósuló fejlesztések megvalósítója a Beruházási Ügynökség lesz, ezek fedezete a Modern Városok Program előirányzatán szerepel.
- Új büntetés végrehajtási intézetek kialakítása, a meglévők fejlesztése.
- Az Egészséges Budapest program keretében több új kórház fejlesztésének, illetve felújításának forrása szerepel a 2020. évi tervezett kiadások között.
- Kiemelten fontos feladat a köznevelési infrastruktúra-bővítő beruházások, melynek keretében elsősorban az elmaradott térségekben, valamint a növekvő gyermeklétszám miatt a Főváros agglomerációs körzetében hiánypótló tanterem, tornaterem és tanuszoda fejlesztések valósulnak meg.
- A felsőoktatás fejlesztéseinek megvalósításának egyes elemei (pl. ELTE) is megjelennek.
- A Honvédelmi Sportközpontok fejlesztésének célja, hogy a társadalom lehető legszélesebb körének elérése és bevonása a honvédelem ügyét elősegítő tevékenységekbe, elsősorban a sport- és szabadidős elfoglaltságokon keresztül.
- A kézilabda a Magyarországon leginkább elterjedt és legsikeresebb látvány-csapatsportágak egyike. A tömegbázis szélesítésének egyik elengedhetetlen feltétele, hogy megfelelő infrastruktúra álljon rendelkezésre.
- Folytatódik a kültéri sportparkok fejlesztési programja.

A középtávú tervezés keretében meghatározott 2020. évi tervszámoktól való eltérés indokolása

A központi költségvetés költségvetési bevételeinek és költségvetési kiadásainak, valamint költségvetési egyenlegének és az államadósságnak a 2019–2021. évekre tervezett összegéről szóló 1005/2019. (I. 22.) Korm. határozat figyelemmel arra, hogy nem volt még ismert a Beruházási Ügynökséghez kerülő projektek köre, nem határozott meg a fejezetre 2020. évi tervszámot.

Budapest, 2019. június 11.